

Dobré sociální klima – priorita každé školy

Otázka klimatu obsahuje jak řízení vztahů mezi učiteli, tak i mezi učiteli a vedením školy, učiteli a žáky i žáky navzájem apod. a zdá se být důležitou oblastí řízení – výsledky dotazníkového šetření naznačují, že ředitelé této oblasti pedagogického vedení, resp. tvorbě stimulačního klimatu, věnují poměrně velkou pozornost. Vedení škol je dnes charakteristické **snahami o demokracii a naslouchání** všem aktérům školy.

Musí to být o dohodě, nejdřív se musí dohodnout kantoři...

Ředitel uplatňuje takové principy, jako stále otevřené dveře, poslouchám žáky, poslouchám učitele, poslouchám rodiče, co by k tomu mohli ještě říct.

Ředitelé se snaží pracovat s učitelskými týmy a sdílet s nimi vize i rozhodování o směřování a aktivitách školy. Podle ředitelů má sdílení vizí a plánů velký vliv na klima ve škole. Mnohé školy jsou dnes podle přesvědčení ředitelů zavaleny různými akcemi, ať již realizovanými v rámci projektů či mimo ně, nápadů, a tedy i akcí stále přibývá. Ve školách se tak „*stále něco děje*“, což na straně jedné může učitele v malých týmech sblížovat, ale i rozdělovat a přinášet mnohé frustrace a vztahové komplikace zvláště v případech, kdy jsou ve škole velké rozdíly mezi aktivitou, motivací a ambicemi učitelů. Pro zajištění dobrého klimatu ve škole a budování dobrých vztahů mezi lidmi považují ředitelé za nejobtížnější pracovat s učiteli jako s týmem, získat si lidi na svou stranu a zůstat objektivní. Pokud ředitel dokáže nastavit dobré klima, čerpá z něj i on.

Tak dva tři roky zpátky, tak jsem měl opravdu až skoro syndrom vyhoření, kdy jsem prostě říkal: nemůžu, už nemůžu, jenom se to valilo a valilo, jo. Dostali mě z toho ti učitelé právě těma svýma nápadama, že jsme si řekli: dobře, jdeme a zkusíme to, nastartujeme to, jo.

Nesnadné je řízení vztahů při (studených) konfliktech, ředitel se dostává nezřídka do pozice **mediátora vztahů**; preventivně podle ředitelů působí v této oblasti již zmíněné společné výjezdy mimo školu a neformální setkávání. I když se ředitelé domnívají, že v případě práce se vztahy nepotřebují vzdělávací podporu a že jde spíše o osobnost ředitele a jeho zkušenosti a komunikační dovednosti (dokonce se objevil názor, že klima ve škole se „řídit nedá“), měli jsme možnost vyslechnout ocenění vzdělávacího kurzu, který jeden z účastníků absolvoval a kde se mu dostalo za využití různých technik příležitosti „*zapřemýšlet si nad svým týmem a více mu porozumět*“. Zdá se tedy, že dobře vedený seminář zaměřený na reflexi týmu a sebe sama může mít pro ředitele užitek, který předem neočekával.

Klima mezi žáky a mezi žáky a učiteli se také ve školách podporuje dodržováním **rituálů a tradic**, sází se na loajalitu a „*stavovskou hrdost*“ ve vztahu k obci a škole, organizují se již zmíněné společenské akce a více či méně formální **setkávání mimo školu** (adaptační kurzy pro nové třídy, setkávání či výjezdy učitelů, i učitelů, žáků a rodičů).

Udržíme rituály, tradice, to znamená tradiční věci. Kolega zmínil šerpování prvňáků devátáky...ples školy, tam se sejdou rodiče, že, potom a diskutují, takže myslím si, že je potřeba, aby na každé škole byly rituály a takové věci, které to klima vytváří.

V mnoha základních školách pracuje žákovský parlament, žáci jsou podporováni v aktivním zapojení se do chodu školy. Za důležitou podmínku rozvoje sociálního klimatu považují ředitelé péči o **bezpečí žáků a budování důvěry mezi dětmi a dospělými** – aby se žáci nebáli do školy chodit a otevřeně hovořit o všem, co je trápí.

No, my letos jsme začali s třídnickými hodinami. Jako dělali, dělali jsme je i dřív, ale nepravidelně, jednou za měsíc, nebo teda když něco s tou třídou bylo, tak se takhle jako svolala. Teď jsme ji dali do rozvrhu, dali jsme ji na pondělí, na první hodinu. Já na to dost sázím, protože si myslím, že to je i prevence proti tomu rizikovému chování, jo. Ten žák má možnost se vyjádřit k nějakému problému, popřípadě teď chceme, aby z každé té třídy, nebo abychom vytvořili nějaký jakoby, ne úplně žákovský parlament, ale aby i ten žák mohl něco říct té škole. Aby si mohli hlídat, jo, tam ty záchody, že tam zas není ten papír, tam je to ucpané, tam se jim nelíbí to, tam se jim nelíbí ono. Aby se mohli vyjádřit...